

Diana Bednarz
UMCS w Lublinie
diana.bednarz@onet.pl

Rada Bezpieczeństwa Narodowego jako konstytucyjny organ doradczy Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

National Security Council as the constitutional advisory body of the President of the Republic of Poland

Streszczenie:

Zgodnie z zapisami współczesnej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej Prezydent czuwa nad jej przestrzeganiem, stoi na straży suwerenności i bezpieczeństwa państwa, nienaruszalności i niepodzielności jego terytorium. W ramach tych kompetencji Ustawa Zasadnicza wyposażyla Prezydenta w ciało doradcze w zakresie zapewniania bezpieczeństwa, którym jest Rada Bezpieczeństwa Narodowego. Artykuł dotyczy roli wskazanego organu na gruncie prawa krajowego, jego organizacji, trybu funkcjonowania i uprawnień. Analizie poddano także zadania Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego jako Sekretarza Rady oraz skład i priorytetowe cele posiedzeń Rady podczas poszczególnych prezydentur.

Słowa kluczowe: Polska, Rada Bezpieczeństwa Narodowego, bezpieczeństwo narodowe, Siły Zbrojne RP

Summary:

In accordance with the provisions of the contemporary Constitution of the Republic of Poland, the President watches over the observance of the Constitution, protects the sovereignty and security of the state, the inviolability and indivisibility of its territory. Within these competences the Constitution provided the President with an advisory body for security assurance which is the National Security Council. This article concerns the role of the above mentioned authority under the national law, its organization, mode of operation and powers. The tasks of the Head of the National Security Office as Secretary of the Council and the composition and priority objectives of the Council meetings during the respective Presidencies were presented.

Keywords: Poland, the National Security Council, national security, Armed forces of the Republic of Poland

1. Uwagi wstępne

Geneza utworzenia Rady Bezpieczeństwa Narodowego /RBN/ sięga 1967 roku. Ustawą z dnia 21 listopada o powszechnym obowiązku obrony powołano Komitet Obrony Kraju /KOK/ jako komitet Rady Ministrów do spraw obronności.¹ Na jej gruncie ustrojodawca wymienił zadania KOK-u, wskazując priorytetowo na funkcję kierowania całokształtem spraw związanych z obronnością, organizacją działalności Sił Zbrojnych i samoobrony ludności, koordynowaniem działań naczelnych i terenowych organów administracji państwowej w zakresie obronności oraz rozpatrywaniem kierunków działań w sferze obronności.² Na czele Komitetu stał Prezes Rady Ministrów, a jednym z jego zastępców do spraw Sił Zbrojnych był Minister Obrony Narodowej. Pozostali członkowie powoływani byli przez rząd, który określał zasady, tryb działania oraz szczegółowy podział funkcji pomiędzy członkami. Przewidziano hierarchiczną strukturę organów – na terenie województw powołano wojewódzkie komitety obrony, które w szczególnych przypadkach powoływać mogły komitety powiatowe, miejskie, dzielnicowe, osiedlowe, grodzkie i zakładowe.

Rozszerzenie zadań KOK-u nastąpiło w 1983 roku. Usunięte zostały instytucjonalne powiązania z rządem a Komitet stał się organem właściwym także do spraw bezpieczeństwa. Zyskał dodatkowe uprawnienia, takie jak: występowanie z wnioskiem w sprawie wprowadzenia stanu wyjątkowego, ogłoszenia mobilizacji, stanu wojny, pełnienie funkcji administratora w czasie stanu wojennego lub wyjątkowego.³ Zmianie uległa struktura organizacyjna, a zasady i tryb działania organu określała Rada Państwa w porozumieniu z Radą Ministrów. Ponadto *ex lege* zwierzchnictwo nad Siłami Zbrojnymi Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej sprawować miał przewodniczący Komitetu.

Transformacja ustrojowa zapoczątkowana w 1989 roku przywróciła urząd Prezydenta, powierzając mu kompetencje strażnika bezpieczeństwa państwa i utrzymania suwerenności. Na gruncie ustawy z dnia 29 maja 1989 r.⁴ przekazano uprawnienia kolegalnej głowy państwa Prezydentowi PRL, w związku z czym doszło do zmiany przewodniczącego KOK-u. Formalnie Komitet pozostał organem usytuowanym poza Radą Ministrów, realizującym jednak

¹ Ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony, Dz.U. Nr 44, poz. 220, art. 5.

² J. Juchniewicz, *Rada Bezpieczeństwa Narodowego*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego”, 2015 nr 2, s. 113.

³ Ustawa z dnia 21 listopada 1983 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, Dz.U. Nr 61, poz. 278.

⁴ Dz.U. Nr 34, poz. 178.

zadania ustalone przez rząd. W konsekwencji jego struktura stała się niejednoznaczna, powiązana z członami dualistycznej egzekutywy.

Kolejna nowelizacja ustawy o powszechnym obowiązku obrony⁵ utworzyła ciało o charakterze pomocniczym wobec Komitetu Obrony Kraju. Powstało Biuro Bezpieczeństwa Narodowego /BBN/, którego pracami kierował sekretarz KOK-u, a jego organizację i tryb działania określał prezydent. Rozszerzono zadania Komitetu, który rozpatrywać miał aspekty związane z bezpieczeństwem narodowym, obronnością, bezpieczeństwem państwa, porządku publicznego oraz bezpieczeństwem obywateli. Główną formę procedowania stanowiły posiedzenia, zwoływane nie rzadziej niż dwa razy w miesiącu. W tym czasie BBN zajmowało się gromadzeniem informacji o stanie bezpieczeństwa narodowego i przedstawianiem ich przewodniczącemu KOK-u, definiowaniem zagrożeń bezpieczeństwa oraz sposobów ich usunięcia, organizowaniem działalności badawczej, informacyjnej i popularyzatorskiej związanej z problematyką bezpieczeństwa – współpracując w tym zakresie z parlamentem, rządem, organami terenowej administracji państwowej i samorządowej. Ponadto Biuro zajmowało się merytoryczną i organizacyjną obsługą posiedzeń Komitetu oraz nadzorowało realizację jego decyzji.

Komitet Obrony Kraju powstał i działał w czasach, z którymi na początku transformacji ustrojowej próbowano zerwać. Nie budził zaufania nowych władz państwa polskiego, ani zaufania społecznego. Lech Wałęsa podejmował szereg działań mających na celu jego likwidację⁶, a prace nad zastąpieniem go Radą Bezpieczeństwa Narodowego zostały zakończone sukcesem dopiero w 1992 r. Wraz z uchwaleniem Małej Konstytucji doszło do powołania i konstytucjonalizacji RBN. KOK został zlikwidowany dopiero w 2002 r.⁷

2. Zadania Rady Bezpieczeństwa Narodowego

W wyniku restytucja urzędu Prezydenta⁸ – dokonanej na mocy przepisów Małej Konstytucji z 1992 r. – powołano do życia instytucję Rady Bezpieczeństwa Narodowego. Ustrojodawca w art. 34 podkreślił, że „Prezydent sprawuje ogólne kierownictwo w dziedzinie zewnętrznego i wewnętrznego bezpieczeń-

⁵ Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. 1991 nr 113 poz. 491.

⁶ W. Fehler, *Rada Bezpieczeństwa Narodowego jako konstytucyjny organ państwowy*, w: *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r. Ciągłość i zmiana*, red. T. Słomka, A. Materska-Sosnowska, Warszawa 2012, s. 234.

⁷ Likwidację Komitetu Obrony Kraju przewidywała ustawa z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach naczelnego dowódcy sił zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. Nr 156, poz. 1301.

⁸ Głowie państwa przyznano uprawnienia w sferze militarnej, głównie w zakresie obronności i bezpieczeństwa.

stwa państwa. Organem doradczym w tym zakresie jest Rada Bezpieczeństwa Narodowego”.⁹ RBN powołana została po raz pierwszy w 1998 r.¹⁰ na gruncie art. 135 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.¹¹ Ustrojodawca określił ją mianem konstytucyjnego organu doradczego Prezydenta w zakresie zapewniania bezpieczeństwa. „Konstytucjonalizacja organu doradczego w zakresie bezpieczeństwa państwa bardzo wymownie podkreśla wagę tego pola zainteresowań i ewentualnych działań Prezydenta. Zauważmy, że nie występuje bowiem ani konstytucjonalizacja (czyli wymóg powołania) organów doradczych co do przestrzegania konstytucji, co do rozwoju pomyślności obywateli (to z roty przysięgi), czy co do gwarantowania ciągłości władzy państwowej itd., choć niewątpliwie i takiego rodzaju organy doradcze mogą w praktyce funkcjonować”.¹² Kontrowersje stanowi wysoki poziom karty konstytucyjnej w odniesieniu do ustanowienia organów doradczych głowy państwa, które mogą być powołane *ad hoc*. Utwierdzenie w aktach prawnych tego typu uregulowań nakłada na Zwierzchnika Sił Zbrojnych realizowanie dwóch priorytetów: powołanie organu doradczego oraz kreacji jego składu personalnego, z podkreśleniem, że częstotliwość obrad uzależniona jest od decyzji głowy państwa. Hipotetycznie założyć można, że RBN w praktyce może nie podejmować żadnych działań, pozostając organem „martwym” w sensie wykonywania swych zadań.¹³

Z działalnością RBN powiązana jest znacząca rola prezydenta w zakresie zapewniania bezpieczeństwa państwa¹⁴ – stał on na czele Komitetu Obrony Kraju, który jako organ właściwy w sprawach bezpieczeństwa wykonywał swe zadania przy pomocy Biura Bezpieczeństwa Narodowego.¹⁵ Aktualnie BBN pełniąc funkcję sekretariatu jest merytoryczno-organizacyjnym zapleczem Rady.

W oparciu o przepisy Ustawy o stanie wojennym¹⁶ ustawodawca podkreśla zwierzchnictwo prezydenta nad obronnością państwa oraz wzrost znaczenia roli RBN. Sięgając genezy funkcjonowania tego kolektywnego organu należy podkreślić, iż pojawiały się pewnego rodzaju trudności z jego uruchomieniem. Zdaniem Stanisława Kozieja, RBN mogłaby inicjować i opiniować główne kwestie strate-

⁹ Ustawa Konstytucyjna z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym, Dz.U. 1992 nr 84 poz. 426.

¹⁰ Po raz pierwszy RBN powołana została 20 stycznia 1998 r. przez Prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego.

¹¹ Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483.

¹² P. Sarnecki, *Art. 135, w: Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, red. L. Garlicki, Warszawa 1999, s. 1.

¹³ P. Kuczma, *Rada Bezpieczeństwa Narodowego*, „Zeszyty Naukowe DWSPiT. Studia z Nauk Społecznych”, 2014 nr 7, s. 11-24, s. 13.

¹⁴ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483. art. 126 ust. 2.

¹⁵ W. Skrzydło, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Kraków 2000, s. 178.

¹⁶ Dz.U. 2002 nr 156 poz. 1301.

giczne w skali państwa, jednocześnie kształtując projekty dyrektyw strategicznych oraz programów rozwoju i budowy systemu zapewniania bezpieczeństwa narodowego. Jej skład uzupełniony powinien zostać o przedstawicieli najwyższych organów państwowych, którzy ponoszą konstytucyjną odpowiedzialność.¹⁷

3. Organizacja, tryb funkcjonowania i uprawnienia Rady Bezpieczeństwa Narodowego

Organizację, uprawnienia oraz tryb działania analizowanej instytucji szczegółowo określa Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 maja 2010 r. RBN funkcjonuje na podstawie aktu prawa wewnętrznemu obowiązującego, który wydany został przez organ właściwy do jej powołania, mianowicie organ, któremu Rada będzie służyć. Podmiotem, któremu priorytetowo zależy na prawidłowym prowadzeniu polityki bezpieczeństwa państwa jest prezydent, który ustanawia strukturę urzędu według własnego uznania. Tryb funkcjonowania RBN nie jest określony w żadnej ustawie. Zdaniem Pawła Sarneckiego należałoby dopuścić możliwość wydania przepisów, które precyzowałyby zagadnienia organizacyjno-kompetencyjne, nie naruszając przy tym prezydenckiej swobody dotyczącej funkcjonowania RBN.¹⁸

Generalny tryb funkcjonowania Rady Bezpieczeństwa Narodowego określa się w następujących kategoriach:

- RBN obraduje na posiedzeniach, które zwoływane są przez prezydenta;
- Sekretarzem RBN jest Szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego;
- zgodnie z wytycznymi głowy państwa, szczegółowy porządek obrad określa Sekretarz Rady;
- posiedzeniom RBN przewodniczy prezydent, a w przypadku jego absencji wskazany przez niego członek Rady;
- jeśli prezydent nie postanowi inaczej, posiedzenia RBN odbywają się w siedzibie Biura Bezpieczeństwa Narodowego;
- posiedzenia RBN są niejawne, chyba że prezydent zarządzi inaczej.¹⁹

¹⁷ S. Koziej, *Kierowanie bezpieczeństwem narodowym. Skrypt internetowy*, Warszawa 2008, s. 10. Innym niekorzystnym zjawiskiem odnoszącym się do kierowania bezpieczeństwem narodowym jest nie występowanie przy Radzie Ministrów wyspecjalizowanego organu doradczego z punktu widzenia zapewniania bezpieczeństwa i obronności państwa.

¹⁸ P. Sarnecki, s. 2.

¹⁹ <https://www.bbn.gov.pl/pl/prezydenta-rp/rada-bezpieczenstwa-nar/rola-rbn/6000,Rada-Bezpieczenstwa-.Narodowego.html>, [odczyt: 29.07.2017] oraz Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 maja 2010

Głównym konstytucyjnym zadaniem RBN jest „doradztwo” w sprawach związanych z zapewnianiem bezpieczeństwa. Funkcja doradcza odnosi się także do realizowania bieżącej działalności analitycznej i opiniodawczej. Prowadząc samodzielną analizę poszczególnych zagadnień oraz występując do prezydenta z sugestiami i inspiracjami, skutecznie pozyskuje opinie, analizy i raporty, przez co dysponuje odpowiednią wiedzą merytoryczną. RBN uprawniona jest do samodzielnego żądania informacji od innych organów państwowych. Na mocy Zarządzenia Prezydenta do zakresu działań Rady należy w szczególności opiniowanie i rozpatrywanie:

- generalnych założeń bezpieczeństwa RP;
- kierunków i założeń dotyczących bezpieczeństwa państwa związanych z realizacją polityki zagranicznej;
- strategicznych problemów bezpieczeństwa narodowego, głównie interesów narodowych, wewnętrznych i zewnętrznych warunków bezpieczeństwa, preparacyjnych i operacyjnych koncepcji bezpieczeństwa;
- kierunków rozwoju Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, projektów strategii bezpieczeństwa narodowego, Polityczno-Strategicznej Dyrektywy Obronnej Rzeczypospolitej Polskiej;
- zagrożeń dla wewnętrznego bezpieczeństwa państwa i środków przeciwdziałania im;
- problemów pozamilitarnych przygotowań systemu bezpieczeństwa narodowego.²⁰

Zgodnie z komentarzem do Konstytucji, W. Skrzydło do zadań RBN zalicza:

- wyrażanie opinii w kwestiach wewnętrznego i zewnętrznego bezpieczeństwa państwa;
- rozpatrywanie priorytetowych założeń bezpieczeństwa państwa;
- analizowanie koncepcji i kierunków polityki zagranicznej z zakresie bezpieczeństwa;
- określanie zagrożeń bezpieczeństwa oraz środków prewencyjnych;
- rozpatrywanie kierunków rozwoju Sił Zbrojnych.²¹

r. w sprawie trybu działania Rady Bezpieczeństwa Narodowego § 1, § 4.

²⁰ Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, § 2.

²¹ W. Skrzydło, s. 178.

4. Skład Rady Bezpieczeństwa Narodowego

Z istoty charakteru RBN wynika, że na jej czele stoi Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. Jego kompetencje w tej dziedzinie to przewodniczenie posiedzeniom organu, określanie tematyki obrad, udzielanie głosu członkom oraz konstruowanie wytycznych porządku zgromadzeń. Podczas nieobecności prezydenta zgromadzeniem kieruje wskazany przez niego członek Rady. Głowie państwa przysługuje również możliwość zmiany miejsca obrad – inne niż siedziba Biura Bezpieczeństwa Narodowego. Ma on możliwość zapraszania na posiedzenia osób – w charakterze gości-ekspertów – którzy nie są jej stałymi członkami. Z racji braku formalnego członkostwa w RBN osoby te, nie mogą zostać wskazane przez prezydenta do prowadzenia w jego zastępstwie posiedzeń. Ponadto głowa państwa może zapraszać inne osoby, których udział wskazany jest ze względu na przedmiot rozpatrywanych spraw. W posiedzeniach uczestniczyć mogą także byli Prezydenci Rzeczypospolitej Polskiej oraz byli Prezesi Rady Ministrów.²²

Ustrojodawca w Konstytucji z 1997 r. nie wskazuje kwalifikacji merytorycznych członków RBN. Rozstrzyga je głowa państwa. Osoby pełniące funkcje członków Rady – biorąc pod uwagę charakter urzędu – powinny cieszyć się uznaniem i autorytetem prezydenta w taki sposób, aby prezentowane przez nich opinie były realnie brane pod uwagę podczas podejmowania decyzji. Gwarancje takie byłyby niemożliwe w sytuacji, gdy członkowie wywodziliby się z innej opcji politycznej niż prezydent, co w konsekwencji doprowadzałoby do sporu politycznego oraz zminimalizowania częstotliwości spotkań Rady. *Głowa państwa dysponuje pełną swobodą w nominowaniu członków, oceniając ich kwalifikacje* oraz sprawdzając czy posiadają pełnię praw publicznych. W związku z powyższym – na gruncie art. 144 ust. 3 pkt 26 Konstytucji RP – wybór członków RBN nie wymaga akceptacji Prezesa Rady Ministrów. Powoływani i odwoływani są na drodze postanowienia, które nie wymaga kontrasygnaty.

Skład ilościowy członków RBN nie jest formalnie określony. Jest to organ wieloosobowy (co najmniej trzy osoby), bez wskazania górnej granicy. Będąc instytucją doradczą, liczba członków nie może być nadmierna, co doprowadziłoby do paraliżu decyzyjnego. Sekretarz Rady – pełniąc funkcję organizacyjno-techniczną – może także uczestniczyć w obradach.²³ Nie ma formalnych przeciwwskazań, aby w skład RBN nie mogli wchodzić członkowie władzy

²² Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, § 5.

²³ Tamże, § 3.

ustawodawczej i wykonawczej. Dla przykładu, Sejm posiada liczne uprawnienia w sferze zapewniania bezpieczeństwa państwa, np. decyduje o stanie wojny i pokoju.²⁴ Naturalne jest powołanie przedstawicieli legislatywy do Rady. Inną kwestię stanowi możliwość rezygnacji z członkostwa w RBN, co jest jedynie polityczną konotacją niż normatywną podstawę powołania lub odwołania poszczególnych członków.

Skład RBN przedstawia się następująco: Prezes Rady Ministrów, Ministrowie: Spraw Zagranicznych, Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji, Prezes NBP oraz szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego w charakterze sekretarza Rady.²⁵ Poniżej w kolejności chronologicznej zaprezentowano poszczególnych członków RBN podczas kolejnych prezydentur, poczynając od 1998 r. – roku, w którym po raz pierwszy Rada została zwołana.

Tabela 1. Skład Rady Bezpieczeństwa Narodowego po roku 1997.

	Aleksander Kwaśniewski (I kadencja)	Aleksander Kwaśniewski (II kadencja)	Lech Kaczyński	Bronisław Komorowski	Andrzej Duda
Prezes Rady Ministrów	Jerzy Buzek (AWS) 20 stycznia 1998 – 23 grudnia 2000	Marek Belka (SLD) 23 grudnia 2000 – 22 grudnia 2005	Jarosław Kaczyński (PiS) 28 grudnia 2005 – 9 listopada 2010	Donald Tusk (PO) 20 maja 2010 – 14 listopada 2014; Ewa Kopacz (PO) 27 grudnia 2011 – 8 marca 2016	Ewa Kopacz (PO) od 27 grudnia 2011
Minister Spraw Zagranicznych	Bronisław Geremek (Unia Wolności) 20 stycznia 1998 – 23 grudnia 2000	Adam Daniel Rotfeld 23 grudnia 2000 – 22 grudnia 2005	Stefan Meller 20 lutego 2006 – 14 marca 2007; Anna Fotyga (PO) 7 września 2006 – 20 maja 2010	Grzegorz Schetyna (PO) 29 września 2010 – 27 grudnia 2011; 6 października 2014 do 8 marca 2016	Grzegorz Schetyna (PO) 6 października 2014 do 8 marca 2016
Minister Obrony Narodowej	Janusz Onyszkiewicz (Unia Demokratyczna) 20 stycznia 1998 – 23 grudnia 2000		Radosław Sikorski (PO) 28 grudnia 2005 – 18 września 2007	Bogdan Klich (PO) 20 maja 2010 do 2 września 2011; Tomasz Siemoniak (PO) 2 września 2011 – 8 marca 2016	Tomasz Siemoniak (PO) 2 września 2011 – 8 marca 2016

²⁴ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, art. 116 ust. 1.

²⁵ W. Skrzydło, s. 178.

Rada Bezpieczeństwa Narodowego jako konstytucyjny organ doradczy Prezydenta RP

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji	Janusz Tomaszewski (Ruch Społeczny AWS) 20 stycznia 1998 – 23 grudnia 2000	Ryszard Kalisz (SLD) 23 grudnia 2000 – 22 grudnia 2005	Ludwik Dorn (PIS) 28 grudnia 2005 – 5 lutego 2008; Janusz Kaczmarek (bezpartyjny) 14 marca 2007 – 21 sierpnia 2007	Bartłomiej Sienkiewicz (bezpartyjny) 27 lutego 2013 – 6 października 2014; Jacek Cichocki (bezpartyjny) 6 października 2014 – 23 czerwca 2015; Teresa Piotrowska (PO) 6 października 2014 do 8 marca 2016	Teresa Piotrowska (PO) od 6 października 2014
Prezes Narodowego Banku Polskiego	Hanna Gronkiewicz-Waltz (PO) 20 stycznia 1998 – 23 grudnia 2000; Leszek Balcerowicz (Unia Wolności) 20 stycznia 1998 – 23 grudnia 2000	Jerzy Bahr 1 marca 2005 – 22 grudnia 2005	Kazimierz Marcinkiewicz (PIS) 28 grudnia 2005 – 21 sierpnia 2007		
szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego	Marek Siwiec (SLD) 20 stycznia 1998 – 23 grudnia 2000	Marek Siwiec (SLD) 23 grudnia 2000 – 22 grudnia 2005	Aleksander Szczygło (PIS) 14 marca 2007 – 10 kwietnia 2010	Stanisław Koziej 20 maja 2010 – 6 sierpnia 2015	Stanisław Koziej 20 maja 2010 – 6 sierpnia 2015; Paweł Soloch (aktualnie)
inni członkowie	Marszałek Senatu RP Alicja Grzeskowiak (Akcja Wyborcza Solidarność) 20 stycznia 1998 – 23 grudnia 2000; Marszałek Sejmu RP Maciej Płażyński (AWS / PO) 20 stycznia 1998 – 23 grudnia 2000	nadinsp. Bogusław Strzelecki (23 grudnia 2000 – 22 grudnia 2005); gen. broni Henryk Szumski (23 grudnia 2000 – 22 grudnia 2005); adm. floty Ryszard Łukasik (25 września 2003 – 22 grudnia 2005)	Marszałek Senatu RP Bogdan Borusewicz (PO) 28 grudnia 2005 – 31 października 2007; Marszałek Sejmu RP Marek Jurek (PIS)	Marszałek Senatu RP Bogdan Borusewicz (PO) 20 maja 2010 – 8 marca 2016; Marszałek Sejmu RP Radosław Sikorski (PO) 20 maja 2010 – 25 czerwca 2015;	Marszałek Senatu RP Bogdan Borusewicz (PO) od 20 maja 2010; Marszałek Sejmu RP Małgorzata Kidawa-Błońska (PO) od 30 czerwca 2015;

			<p>28 grudnia 2005 – 21 sierpnia 2007; Koordynator ds. służb specjalnych Marek Biernacki (PO)</p> <p>23 czerwca 2015 – 8 marca 2016</p>	<p>Wiceprezes Rady Ministrów i minister gospodarki oraz prezes PSL Waldemar Pawlak (PSL)</p> <p>20 maja 2010 – 11 grudnia 2012; Przewodniczący SLD Grzegorz Napieralski</p> <p>20 maja 2010 – 27 grudnia 2011; Prezes PJN</p> <p>Paweł Kowal (Polska Razem)</p> <p>7 września 2011 – 27 grudnia 2011; Przewodnicząca PJN Joanna Kluzik-Rostkowska</p> <p>28 kwietnia 2011 – 15 czerwca 2011; Przewodniczący SLD Leszek Miller</p> <p>27 grudnia 2011 – 8 marca 2016; Przewodniczący Twój Ruch Janusz Palikot</p> <p>27 grudnia 2011 – 9 marca 2015; Prezes Solidarnej Polski Zbigniew Ziobro</p> <p>6 września 2012 – 30 maja 2014; Wiceprezes Rady Ministrów, minister gospodarki Janusz Piechociński (PSL)</p> <p>11 grudnia 2012 – 8 marca 2016; Minister Administracji i Cyfryzacji Michał Boni (PO)</p> <p>6 września 2012 – 28 listopada 2013; Minister Sprawiedliwości</p>	<p>Wiceprezes Rady Ministrów, minister gospodarki Janusz Piechociński (PSL)</p> <p>11 grudnia 2012 – 8 marca 2016; Koordynator ds. służb specjalnych Marek Biernacki (PO)</p> <p>23 czerwca 2015 – 8 marca 2016; Przewodniczący SLD Leszek Miller</p> <p>27 grudnia 2011 – 8 marca 2016; Minister Sprawiedliwości Jarosław Gowin (PO)</p> <p>3 września 2014 – 8 marca 2016</p>
--	--	--	---	---	---

				Jarosław Gowin (PO) 3 września 2014 – 8 marca 2016; Koor- dynator ds. służb specjalnych Marek Biernacki (PO) 23 czerwca 2015 – 8 marca 2016; Marsza- łek Sejmu Małgorzata Kidawa-Błońska (PO) 30 czerwca 2015 – 8 marca 2016; były Prezes Rady Ministrów Jarosław Kaczyński 28 grudnia 2005 – 9 listopada 2010;	
--	--	--	--	---	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://web.archive.org/web/20150708092830/https://www.bbn.gov.pl/pl/prezydenta-rp/rada-bezpieczenstwa-nar/sklad-r/6015,Sk-lad-Rady.html> [odczyt: 29.07.2017]

Członkowie RBN podczas dziesięcioletniej kadencji Aleksandra Kwaśniewskiego wywodzili się głównie z ugrupowania politycznego, z którym utożsamiał się polityk. „Intencją Prezydenta było, aby rada funkcjonowała jako instytucja o charakterze koordynacyjno-konsultacyjnym, zwłaszcza na płaszczyźnie polityczno-wojskowej, uzupełniająca i gwarantująca trwałość oraz harmonię współpracy między instytucjami państwowymi, wymagane przez naturę i charakter polityki. RBN miała stanowić forum porozumienia między kluczowymi ogniwami politycznymi systemu obronnego państwa.”²⁶ Nastąpiło odejście od Rady skupiającej członków zajmujących najwyższe stanowiska państwowe na rzecz organu o składzie „eksperckim”, który obradował do końca kadencji A. Kwaśniewskiego.

W latach rządów Lecha Kaczyńskiego, Radę tworzyli przedstawiciele Prawa i Sprawiedliwości oraz Platformy Obywatelskiej. W 2007 r. ze składu zostali odwołani wszyscy członkowie RBN poza Ludwikiem Dornem, Anną Fotygą, Aleksandrem Szczygło oraz Jarosławem Kaczyńskim. W dwóch ostatnich latach prezydentury, Rada miała trzyosobowy skład – już bez L. Dorna. Częstotliwość zmian składu nie przekładała się na częstotliwość obrad gremium.

Bronisław Komorowski przyjął model RBN, w której składzie zasiadały osoby pełniące kluczowe funkcje państwowe. Powołał na członków głównie polity-

²⁶ P. Kuczma, s. 15.

ków PO oraz reprezentantów sił politycznych tworzących kluby poselskie w Sejmie, jak również działaczy nowopowstałych ugrupowań, np. Twój Ruch, Polska Jest Najważniejsza. Powstała RBN o charakterze pluralistycznym, dzięki której głowa państwa poznaje stanowiska większości rządzącej oraz ugrupowań opozycyjnych. „W okresie prezydentury Bronisława Komorowskiego można również zauważyć praktykę (którą należy w pełni zaakceptować) zapraszania na posiedzenia RBN osób, które mogą służyć swoją wiedzą praktyczną przy rozpatrywaniu objętych posiedzeniami spraw, udzielać wyjaśnień.”²⁷ Hipotezę o braku zainteresowania członkostwem z przyczyn politycznych potwierdzał skład RBN. Dla przykładu, B. Komorowski powołał m.in. wywodzącego się z tej samej partii Marszałka Senatu Bogdana Borusewicza. Uznać należy, że w latach prezydentury B. Komorowskiego Rada składała się z największej liczby członków.

Aktualnie RBN składa się głównie z działaczy PO, pomimo iż Andrzej Duda reprezentuje opozycyjną opcję polityczną. Tylko czterech członków – od 1998 r. – było członkami bezpartyjnymi. Innymi zaproszonymi do obrad gośćmi, podczas każdej z prezydentur, byli głównie Marszałek Sejmu RP oraz Marszałek Senatu RP.

5. Zadania Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego

Szczególny porządek oraz obsługę posiedzeń RBN – zgodnie z wytycznymi prezydenta – zapewnia sekretarz Rady, którym jest szef Biura Bezpieczeństwa Narodowego. Jego uprawnienia o charakterze organizacyjno-technicznym są następujące:

- przygotowanie posiedzenia oraz zapewnianie obsługi RBN;
- pozyskiwanie od organów władzy publicznej dokumentów, informacji oraz innych materiałów dotyczących zewnętrznego i wewnętrznego zapewniania bezpieczeństwa państwa;
- koordynowanie przygotowania tez, materiałów na posiedzenia, opracowanie komunikatu prasowego oraz wniosków z obrad;
- przedstawienie członkom RBN porządku obrad, dokumentów oraz materiałów związanych z porządkiem obrad;
- realizacja obsługi protokolarnej Rady.²⁸

²⁷ J. Juchniewicz, s. 122.

²⁸ Zarządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, § 3.

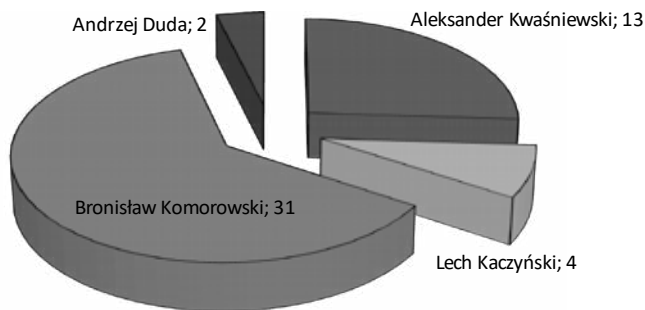
Na mocy prawa sekretarz Rady nie jest jej członkiem, przez co pozbawiony jest prawa głosu. Kontrowersyjne jest ustalenie, czy powinien przysługiwać mu status członka, czy jedynie funkcja pomocnicza wobec innych uczestników obrad.

Nazwiska osób pełniących funkcję Sekretarza Rady, podczas poszczególnych prezydentów, ilustruje tabela 1.

6. Posiedzenia i priorytety prac Rady Bezpieczeństwa Narodowego

Częstotliwość posiedzeń RBN kształtowała się na przestrzeni sprawowania urzędu przez kolejnych przedstawicieli władzy wykonawczej. Poniższy wykres przedstawia liczbę obrad podczas poszczególnych prezydentur.

Wykres 1. Liczba posiedzeń RBN podczas kolejnych prezydentur.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.bbn.gov.pl> [odczyt: 29.07.2017]

Podczas prezydentury Aleksandra Kwaśniewskiego (lata 1995-2005) zwołano 13 posiedzeń. Lech Kaczyński (2005-2010) zwołał 4 posiedzenia. Najwięcej od 1998 r. obrad odbyło się podczas rządów Bronisława Komorowskiego – 31. Aktualnie sprawujący funkcję głowy państwa – od 2015 r. – Andrzej Duda zwołał 2 posiedzenia.

Tematyka posiedzeń Rady była zróżnicowana. Stanowiła konsekwencję wydarzeń w Polsce, na arenie międzynarodowej, stosunków z innymi państwami oraz partycypacją w organizacjach. Podejmując chronologiczną analizę rozpocząć należy od działalności RBN podczas prezydentury A. Kwaśniewskiego. Weryfikacji poddano działalność prezydenta od 2001 r. Zaprezentowane zostaną kluczowe – zdaniem autora artykułu – obrady gremium.

18 stycznia 2001 r. miało miejsce posiedzenie inauguracyjne, podczas którego omówione zostały problemy bezpieczeństwa Polski w perspektywie czte-

rech lat. Priorytetowym zadaniem RBN było określenie obligatoryjnych działań państwa w zakresie poprawy bezpieczeństwa obywateli. Szczególną uwagę zwrócono na wpływ polskiego członkostwa w strukturach Paktu Północnoatlantyckiego i procesu integracji w ramach Unii Europejskiej. Przyjęto plan pracy oraz regulamin RBN na 2001 r., z głównym założeniem, że organ obradował będzie raz w miesiącu.

22 lutego 2001 r. podczas obrad RBN dyskutowano na temat europejskiej tożsamości obronnej, ówczesnej sytuacji na Ukrainie oraz inicjatywy nowego, europejskiego systemu obrony przeciwrakietowej. Skupiono się na założeniach, że dialog związany z powyższymi zagadnieniami odbywać powinien się na forum Sojuszu Północnoatlantyckiego, stwarzając tym samym odpowiednie warunki do rozmowy z innymi krajami (w tym z Rosją). Podczas obrad opowiedziano się za modyfikacją systemu NMD oraz wprowadzeniem nowych zasad bezpieczeństwa w warunkach zagrożeń definiowanych przez inne kraje, sojuszników NATO oraz Stany Zjednoczone. Za „złoty środek” uznano odszukanie adekwatnych systemów zabezpieczających, nie dopuszczając jednocześnie do wyścigu zbrojeń. Zdaniem sekretarza RBN Marka Siwca „(...) problematyka wspólnej europejskiej polityki w dziedzinie bezpieczeństwa i obrony jest sprawą, która dotyczy Polski tylko częściowo. Jesteśmy przez państwa członkowskie informowani o tym, co dzieje się w ramach tej dyskusji. Nie jesteśmy zaproszeni do komitetu wojskowego i w konsekwencji nie uczestniczymy w pracach sztabu wojskowego. Interes Polski jest taki, aby ta dyskusja dotyczyła nas w większym stopniu, aby w jej wyniku nie nastąpiło osłabienie możliwości funkcjonowania NATO. Wreszcie, aby w efekcie tych prac było w Europie więcej bezpieczeństwa.”²⁹

Posiedzenie z 7 czerwca 2001 r. zdeterminowane zostało aktywnością głowy państwa na arenie międzynarodowej. Dotyczyło kwestii związanych z wizytą prezydenta Rosji oraz spotkaniem prezydenta Stanów Zjednoczonych z A. Kwaśniewskim. 19 września 2001 r. odbyło się posiedzenie RBN poświęcone ocenie sytuacji międzynarodowej w skali świata i regionu Europy Środkowo-Wschodniej po ataku terrorystycznym na Stany Zjednoczone.

Kolejne spotkanie miało miejsce 11 stycznia 2002 r. Temat stanowiła aktualna sytuacja międzynarodowa oraz wizyta Prezydenta Federacji Rosyjskiej Władimira Putina w Polsce i związany z nią rozwój stosunków polsko-rosyjskich. Podczas posiedzenia przedyskutowano najważniejsze problemy, m.in. związane z architekturą bezpieczeństwa w Europie Środkowej oraz rolą Polski

²⁹ <http://www.prezydent.pl/archiwalne-aktualnosci/rok-2001/art,66,posiedzenie-rady-bezpieczenstwa-narodowego.html> [odczyt: 05.07.2017].

po atakach na World Trade Center z 11 września 2001 r. Obrady dotyczyły także przyszłości relacji na linii Rosja-NATO, stanowiska Polski w Sojuszu oraz zagadnień okręgu kalingradzkiego przy współpracy gospodarczej obu państw.

Następne posiedzenie z 4 kwietnia 2002 r. stricte odnosiło się do poprzedniego. Dotyczyło koalicji antyterrorystycznej po zamachu na USA oraz sytuacji na Bliskim Wschodzie. Szef BBN M. Siwiec podkreślał, że Polska będzie działać na rzecz utrzymania zjednoczenia Ówczesny przewodniczący Komisji Ustawodawczej Ryszard Kalisz, poinformował o trwających pracach związanych z wprowadzeniem zmian uregulowań prawnych. Poruszono temat nowych zagrożeń, np. kradzieży czterech rakiet przeciwlotniczych z transportu kolejowego.

Posiedzenia RBN z 2003 r. dotyczyły: oceny stanu przygotowania państwa do neutralizowania i przeciwdziałania zagrożeń związanych z terroryzmem międzynarodowym (19 lutego), omówienie sytuacji wokół konfliktu irackiego (25 marca), podpisanie dokumentu Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej (8 września).

Obrady z 16 stycznia 2004 r. odnosiły się do przeglądu stanu stosunków polsko-amerykańskich oraz wniosków dotyczących polityki polskiej wobec Iraku. A. Kwaśniewski podsumował: „Mija rok od czasu, kiedy podjęliśmy decyzję o polskim zaangażowaniu w Iraku (...) Nasza obecność w misji stabilizacyjnej, a wcześniej w działaniach zbrojnych, służyła przywróceniu bezpieczeństwa, skutecznej walce z terroryzmem i zakończeniu dyktatury Saddama Husajna w Iraku, która kosztowała setki tysięcy ofiar i była związana z zagrożeniem nie tylko dla regionu, ale także i dla całego świata. (...) Chcę również powiedzieć, że jesteśmy przekonani, iż rozpoczyna się okres do zwiększenia udziału i w ogóle rozpoczęcia udziału polskich firm w procesie rekonstrukcji Iraku.”³⁰ Podjęto się dyskusji związanej ze sprawami wizowymi.

Ostatnie podczas kadencji A. Kwaśniewskiego spotkanie Rady odbyło się 18 marca 2004 r. Omówiona została problematyka rozwoju stosunków na linii Polska-Ukraina w kontekście przygotowania wizyty Prezydenta RP na Ukrainie oraz zastosowanie broni biologicznej w przypadku ataku terrorystycznego.

Podczas prezydentury Lecha Kaczyńskiego odbyły się cztery posiedzenia RBN. Dla przykładu, 22 maja 2006 r. – dotyczyło gazociągu łączącego polski system przesyłowy z gazociągiem norweskim, co zagwarantować miało dywersyfikację dostaw gazu do Polski. Kolejne oscyloowało wokół tematyki związanej z bieżącymi sprawami zapewniania bezpieczeństwa państwa, jak również zasadami współpracy sojuszniczej.

³⁰ <http://www.prezydent.pl/archiwalne-aktualnosci/rok-2001/art,66,posiedzenie-rady-bezpieczenstwa-narodowego.html> [odczyt: 05.07.2017].

Marszałek Sejmu Bronisław Komorowski – 20 maja 2010 r. – zwołał pierwsze posiedzenie RBN, podczas którego Prezydent mianował nowych członków, ustalając jednocześnie kwestie organizacyjne sposobu działania organu. Przeanalizowano wówczas sytuację powodziową w kraju. Strategiczna tematyka obejmowała następujące grupy problemów: identyfikację interesów i celów strategicznych Polski; ocenę i analizę strategicznych warunków bezpieczeństwa wewnętrznego i zewnętrznego państwa, przy uwzględnieniu kwestii ekonomicznych, politycznych, społecznych, ekologicznych; koncepcję działania państwa wobec zagrożeń, wyzwań, ryzyk oraz szans dla bezpieczeństwa Polski; ustalenie preparacyjnej strategii bezpieczeństwa narodowego. Założono, że obrady będą odbywały się co 2-3 miesiące oraz w trybie nadzwyczajnym. Podczas drugiego posiedzenia – 27 maja 2010 r. – dyskutowano o kwestiach związanych z powodzią.³¹ 24 czerwca 2010 r. tematem spotkania była polska obronność w Afganistanie.

Pierwsze po zaprzysiężeniu B. Komorowskiego na urząd Prezydenta spotkanie odbyło się 29 września 2010 r. Omówione zostały założenia opracowanego przez BBN raportu, który dotyczył procedur i zasad bezpieczeństwa przewozu powietrznego osób zajmujących najwyższe stanowiska w państwie.³² Obrady, w których uczestniczyli byli prezydenci i premierzy Polski odbyły się 24 listopada 2010 r. Cel spotkania stanowiło omówienie kwestii współpracy polsko-rosyjskiej, w kontekście wizyty prezydenta Rosji w Polsce. B. Komorowski podkreślił: „Z wizytą prezydenta Dmitrija Miedwiediewa łączymy nadzieje nie na jednorazowy przełom, ale na rozpoczęcie marszu w dobrą stronę, bo rozpoczynamy coraz intensywniejszy marsz (w stosunkach z Rosją).”³³

³¹ RBN debatowała na temat bieżącej sytuacji powodziowej oraz rozpatrzeniem wstępnych projektów ustaw „przeciwpowodziowych”: o szczególnych zasadach przygotowania inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych; o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Projekty te referował – jako zaproszony ekspert – Lech Czapla, p.o. Szefa Kancelarii Sejmu RP. w: <http://www.prezydent.pl/archiwum-bronislawa-komorowskiego/aktualnosci/wydarzenia/art,1362,drugie-posiedzenie-rbn.html> [odczyt: 05.07.2017].

³² Trzy główne obszary tematyczne raportu:

- zasady korzystania przez VIP-ów z transportu powietrznego, które obejmują . kryteria rozśrodkowania VIP-ów na potrzeby transportu lotniczego oraz ich obowiązki w czasie lotu;
- bezpiecznej organizacji transportu powietrznego przez Kancelarie: Prezydenta RP, Prezesa Rady Ministrów, Sejmu i Senatu oraz Ministerstwa Obrony Narodowej;
- bezpieczeństwo wykonania przewozu VIP-ów – rodzaju podmiotu państwowego przeznaczonych do realizacji tego transportu, wymagań i warunków realizacji zadań przewozu przez lotnictwo wojskowe oraz wymagań bezpieczeństwa w czasie transportu najważniejszych osób w państwie przez lotnictwo cywilne, a także w warunkach i przypadkach szczególnych.

³³ <https://www.bbn.gov.pl/wydarzenia/2410,PosiedzenieRadyBezpieczenstwaNarodowegoDotBezpieczenstwaLotowVIP.html> [odczyt: 05.07.2017].

Sojuszniczy plan ewentualnościowy dla Polski omówiony został 20 stycznia 2011 r. Kolejne spotkania poświęcone były problematyce bezpieczeństwa energetycznego oraz badaniom katastrofy smoleńskiej. Dla przykładu, podczas spotkania 28 kwietnia 2011 r. dyskutowano nad kwestiami energetyki jądrowej i cyberbezpieczeństwa. Obrady z 30 maja 2011 r. dotyczyły inicjatywy ustawodawczej Prezydenta w sprawie zapewniania cyberbezpieczeństwa oraz kwestii związanych ze Wspólną Polityką Bezpieczeństwa i Obrony, jako kluczowego priorytetu polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej.

Analizując temat reformy systemu dowodzenia i szkolenie Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, 3 kwietnia 2012 r. oraz 16 stycznia 2013 r. podczas obrad omówiona została potrzeba zmiany tego systemu. Aktualny uznany został za nadmiernie rozbudowany organizacyjnie i scentralizowany funkcjonalnie. Konieczne stało się zintegrowanie go wokół trzech funkcji: dowodzenia ogólnego, dowodzenia operacyjnego oraz planowania strategicznego. Rozpatrzone kwestie reformy szkolnictwa wojskowego, zapewniającego zwiększenie możliwości realizowania zadań wynikających z potrzeb wojska oraz konsolidację organizacyjną.³⁴

W kwestii polityki zagranicznej, 2 grudnia 2013 r. odbyło się posiedzenie RBN dotyczące sytuacji na Ukrainie. Obradowano na temat polityczno-strategicznych wniosków z kryzysu ukraińskiego oraz opracowania nowego planu działania Polski wobec wschodniego sąsiada. B. Komorowski zapewnił: „Uzgodniliśmy z panem premierem, że podejmiemy wysiłek na rzecz zbudowania nowego planu działania Polski jako całości na gruncie zarówno europejskim, na gruncie całego świata zachodniego, ale również w stosunku do Ukrainy i do sąsiedztwa polskiego w tej zmienionej rzeczywistości powileńskiej.”³⁵ 22 stycznia 2014 r. powrócono do tematu strategicznych problemów europejskich i polskich relacji z Ukrainą. Za konieczny uznany został dialog pomiędzy opozycją a władzą, mający na celu powstrzymanie eskalacji konfliktu, budując jednocześnie strategię długoterminową.

9 września 2014 r. Prezydent na posiedzeniu RBN poinformował o pełnej akceptacji dla przeznaczenia do 2016 r. 2 procent PKB na obronność (wzrost o 0,05%). Zapewnianie bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni omówione zostało podczas obrad Rady 12 stycznia 2015 r. Doktryna cyberbezpieczeństwa Polski została zamieniona w dokument stanowiący podstawę dalszego kształtowania działań RP. Zaprezentowana została realizacja kluczowych zadań wynikają-

³⁴ <https://www.bbn.gov.pl/wydarzenia/4365,dok.html> [odczyt: 05.07.2017].

³⁵ <https://www.bbn.gov.pl/wydarzenia/5082,Posiedzenie-Rady-Bezpieczenstwa-Narodowego-dotyczace-sytuacji-na-Ukrainie.html> [odczyt: 05.07.2017].

cych z programu wzmocnienia bezpieczeństwa Polski w 2015 r. B. Komorowski zapewnił: „Elementem mającym decydujące znaczenia dla wzmocnienia systemu obronnego i pozwalającym myśleć o nowoczesności są pieniądze. W związku z tym wicepremier Siemoniak przedstawił informację dotyczącą wprowadzenia nowelizacji ustawy z 2001 r. o finansowaniu programu modernizacji Polskich Sił Zbrojnych, tak aby został spełniony mój postulat 2% PKB przeznaczanych na obronność. I aby ten podwyższony poziom finansowania systemu obronnego zaczął obowiązywać od 2016 r.”³⁶

Do chwili obecnej podczas prezydentury Andrzeja Dudy odbyły się dwa posiedzenia Rady Bezpieczeństwa Narodowego. Pierwsze z 9 marca 2016 r. dotyczyło aktualnych problemów związanych z zapewnianiem bezpieczeństwa Polski. Merytoryczna i rzeczowa dyskusja, objęta klauzulą tajności, odnosiła się do kierunków realizacji polityki bezpieczeństwa. Drugie z 7 czerwca 2016 r. poświęcone było szczytowi Sojuszu Północnoatlantyckiego w Warszawie. Rozmowy dotyczyły także kwestii związanych z organizacją Światowych Dni Młodzieży w Polsce.

7. Uwagi końcowe

Rada Bezpieczeństwa Narodowego jest organem doradczym i pomocniczym Prezydenta RP oraz wspomagającym współpracę w sferze obronności pomiędzy instytucjami publicznymi. Historia RBN ukazuje, że rola przez nią odgrywana oraz jej aktywność różniły się podczas poszczególnych prezydentur. Problematyka związana z ukształtowaniem personalnym Rady powodowała szereg problemów politycznych. Co więcej, analizowany organ nie posiada żadnych władczych uprawnień. Na podstawie literatury przedmiotu, RBN uznać można za instytucję fasadową, która posiada bardzo ograniczoną możliwość oddziaływania na sferę bezpieczeństwa państwa. Z reguły status organów o doradczym charakterze bardzo rzadko regulowany jest na gruncie ustaw zasadniczych. Zwrócić należy uwagę, iż rozstrzygnięcia w sferze zapewniania bezpieczeństwa państwa obciążają jedynie Prezydenta, bez względu na fakt czy podejmowane tematy były sugestią RBN. Głowa państwa posiada swobodę w powoływaniu składu personalnego oraz możliwość zachowania autonomii wobec głoszonych podczas posiedzeń uwag. Prezydent nie może scedować na Radę swoich uprawnień, a Rada nie powinna wchodzić w kompe-

³⁶ <https://www.bbn.gov.pl/pl/wydarzenia/6312,RBN-o-doktrynie-cyberbezpieczenstwa-RP.html>
[odczyt: 05.07.2017].

tencje prezydenta. Obligatoryjne tworzenie RBN wymyka się jednoznacznym ocenom. Przez polityków często uznawana jest za organ fasadowy, niemający faktycznego znaczenia na polskiej scenie politycznej, a sama aktywność Rady zależy od prezydenta, jako jedynego podmiotu decydującego o przedmiocie i częstotliwości obrad.

Podsumowując przedstawione powyżej przykłady działalności Rady, Prezydent A. Kwaśniewski debatował głównie nad kwestiami polityki zagranicznej – stosunkiem Polski ze Stanami Zjednoczonymi i Rosją, polskim członkostwem w strukturach Paktu Północnoatlantyckiego oraz procesem integracji w ramach Unii Europejskiej. L. Kaczyński skupiał się na bieżących sprawach polskiej polityki sojuszniczej oraz bezpieczeństwie energetycznego. B. Komorowski kontynuował politykę bezpieczeństwa energetycznego, a posiedzenia Rady uzupełniał zagadnieniami cyberbezpieczeństwa, katastrofy smoleńskiej oraz bieżącej sytuacji na Ukrainie. Istotnym krokiem były rozmowy na temat wzrostu PKB przeznaczzonego na politykę obronną kraju. A. Duda zajął się organizacją szczytu NATO w Warszawie. W związku z powyższym, faktyczna rola RBN determinowana jest przez sposób zaangażowania głowy państwa w sprawy związane z zapewnianiem bezpieczeństwa oraz modelem sprawowanej prezydentury.

Bibliografia

- Banaszak B., *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2009.
- Boć J., *Konstytucje Rzeczypospolitej oraz komentarz do Konstytucji RP z 1997 roku*, Wrocław 1998.
- Fehler W., *Rada Bezpieczeństwa Narodowego jako konstytucyjny organ państwowy*, w: *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r. Ciągłość i zmiana*, red. T. Słomka, A. Materska-Sosnowska, Warszawa 2012.
- Juchniewicz J., *Rada Bezpieczeństwa Narodowego*, „Przegląd Prawa Konstytucyjnego”, 2015 nr 2.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku. Warszawa 1997.
- Koziej S., *Kierowanie bezpieczeństwem narodowym. Skrypt internetowy*, Warszawa 2008.
- Kuczma P., *Rada Bezpieczeństwa Narodowego*, „Zeszyty Naukowe DWSPiT. Studia z Nauk Społecznych”, 2014 nr 7.
- Materska-Sosnowska A., Wojtaszczyk K.A., *Bezpieczeństwo państwa. Wybrane problemy*, Warszawa 2008.
- Skrobotwicz K., Maciąg K., *Wybrane aspekty bezpieczeństwa narodowego*, Lublin 2016.
- Skrzydło W., *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Kraków 2000.
- Szmidtka T., Kozioł J., *Zarządzanie bezpieczeństwem państwa*, Piotrków Trybunalski - Warszawa 2016.